

Vasútegészségügyi
Nonprofit Közhasznú Kft.

TÁJÉKOZTATÓ SZAMÁRKÖHÖGÉSRŐL

Kedves Kollégák!

A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ tájékoztatása szerint Magyarországon jelenleg szórványosan, de előfordulnak szamárköhögéses megbetegedések.

A szamárköhögést a Bortadella pertussis nevű baktérium okozza. A megbetegedés ellen kötelező védőoltást 18 hónapos korig a csecsemők megkapják (egyszeri újraoltás történik 6 éves korban), ugyanakkor az érettebb korosztály számára ez az oltás már „elkopik”, így kivannak téve a megbetegedés lehetőségének. Ezen fertőző megbetegedés ellen is (cseppfertőzéssel terjed) a leghatásosabb aspecifikus védekezés a higiénés előírások betartása (kézhigiéné, köhögési etikett, környezet higiéné), ugyanakkor gondolni kell a megbetegedésre akkor, ha egy köhögés régóta fennáll (2 hét).

A tünetek általában a fertőzés után több héttel jelentkeznek. Kezdetben a közösleges megfázáshoz hasonlóak, majd körülbelül két hét múlva a köhögés súlyos, rohamokban jelentkezővé válik. A pertussis ellen oltottak és a felnőttek esetén a fertőzött személy sokszor tünetmentes, vagy nagyon enyhe tünetekkel járó megbetegedés alakul ki. Hosszantartó köhögés fennállásakor fontos mielőbb orvoshoz fordulni, mert az időben elkezdett antibiotikus kezeléssel a betegség jól gyógyítható.

Amennyiben az ellátott betegnél felmerül a szamárköhögés (pertussis) gyanúja, abban az esetben a fertőző beteg bejelentés mellett diagnosztikus laboratóriumi vizsgálat kezdeményezése is **kötelező**. Ha a beteg szoros környezetében a légúti tünetekkel rendelkező betegeknél fennáll a pertussis gyanúja, a laboratóriumi vizsgálat náluk is kötelező. Tünetmentes kontakt személy mikrobiológiai vizsgálata nem indokolt. A szerológiai vizsgálatot az NNGYK laboratóriuma végzi.

Teendők

Bejelentésre kötelezett a gyanús vagy a valószínűsíthető vagy a megerősített eset. Az esetek osztályozása:

- Gyanús eset: teljesülnek a klinikai feltételek.
- Valószínűsíthető eset: teljesülnek a klinikai és epidemiológiai feltételek.
- Megerősített eset: Teljesülnek a klinikai és laboratóriumi feltételek.

Feltételek

Klinikai kritérium:

Legalább két hete fennálló köhögés és az alábbi három tünet legalább egyike:

- köhögési rohamok,
- húzó belégzés (inspirációs stridor),
- köhögést követő hányás,

vagy

- olyan személy, akinél az orvos szamárköhögést diagnosztizált (azaz klinikailag szamárköhögésnek tartja, pl.: atípusos esetek),

vagy

- apnoés epizódok csecsemőknél.

Epidemiológiai kritérium: Emberről emberre terjedés.

Laboratóriumi kritérium

Legalább egy feltétel az alábbiak közül:

- a Bordetella pertussis izolálása klinikai mintából,
- a Bordetella pertussis nukleinsav kimutatása klinikai mintában,
- Bordetella pertussis-szal szembeni specifikus ellenanyagok kimutatása.

Elkülönítés: **Kötelező!**

Klinikai mikrobiológiai diagnosztikai vizsgálat: **Kötelező!**

Járványügyi érdekből végzett mikrobiológiai diagnosztikai vizsgálat: **Kötelező!**

(Egy év alatti betegnél pertussis gyanúja esetén minden esetben orrgarat váladék vizsgálata javasolt, amelyet az antibiotikumos kezelés megkezdése előtt kell levenni. A betegség gyanúja esetén a parapertussistól és egyéb kórokozók által okozott pertussis syndromától való elkülönítés céljából orrgarat váladék és savópár küldendő az NNGYK-ba. Az első – alvadásgátló nélkül, sterilen vett – vérmintát a gyanú felvetésekor az antibiotikus kezelés megkezdése előtt, a másodikat 4–5 héttel később kell beküldeni. Oltott személy esetén – ha az utolsó védőoltás óta két évnél kevesebb idő telt el – a betegről a betegség kezdetétől számított két héten belül vett orrgarat váladék küldendő be vizsgálatra.)

Felszabadító vizsgálat: nem szükséges.

Fertőtlenítés: folyamatos fertőtlenítés szükséges.

A beteggel kontaktusba kerültek felkutatása: **kötelező**.

Járványügyi érdekből végzett mikrobiológiai szűrővizsgálat: nem szükséges.

Járványügyi megfigyelés:

- A beteggel érintkezett 6 éven aluli gyermekeket 14 napi időre járványügyi megfigyelés alá kell helyezni. A hurutos gyermeknél orvosi vizsgálatot kell végezni. A beteggel érintkezett, oltatlan vagy életkoruknak megfelelően csak részben oltott gyermekeket bölcsődék, óvodák, bentlakásos gyermekintézmények és iskolák látogatásától 14 napra el kell tiltani.
- A megbetegedésnek az előzőekben felsorolt közösségekben való előfordulása esetén a beteg izolálása után a beteggel szoros kontaktusban élő személyeket, családtagokat 14 napra járványügyi megfigyelés alá kell helyezni, a korukhoz képest hiányosan oltott gyermekek számára 14 napos felvételi zárlatot kell elrendelni.
- Kórházi osztályon előfordult megbetegedés esetén a pertussis-ban szenvedő beteg elkülönítése után 14 napi időre járványügyi megfigyelés alá kell helyezni a 6 éven aluli oltatlan, vagy részlegesen oltott betegeket. A járványügyi megfigyelés alatt álló ápoltak alapbetegségük gyógyulása után a kórházból hazabocsáthatók, de a megfigyelést az otthonukban is folytatni kell. A zárójelentésben fel kell tüntetni a kontaktus tényét és az esetleges kemoprofilaxis elvégzését. A kórteremben felvételi zárlatot kell elrendelni minden 1 éven aluli, valamint olyan 1–6 éves gyermek számára, aki korának megfelelően hiányosan oltott.

Postexpozíciós profilaxis:

Védőoltás jelen rendelet és az adott évre szóló VML-ben megfogalmazottak szerint, antibiotikum adása.

Fertőzőforrás-kutatás: **Kötelező!**

Kérem a fenn leírtak betartását!

Budapest, 2024. június 26.

Dr. Pásztélyi Zsolt sk.
ügyvezető